

ผลการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพและทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ในวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1

Results of learning about behavior, morality, professional ethics and nursing practice skills in nursing, maternal and midwifery 1

ชลลดา มีทอง¹, ธัญญาสิริ ธัญสวัสดิ์², วิไลพร โภคสวัสดิ์³ และพิสิทธ์ กันธทิพย์⁴

¹คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี โทรศัพท์ 088-5818791 e-mail: chonladadameethong@gmail.com

²คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี โทรศัพท์ 093-3299986 e-mail: thanyasiri140955@gmail.com

^{3,4}คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี e-mail: summate.supat@gmail.com

บทคัดย่อ

ผู้ที่มีจริยธรรม เกิดจากการพัฒนาตนเอง รู้จักคิดพิจารณา เลือกทำสิ่งที่ถูกต้อง ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องจะส่งผลกระทบต่อปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ของนักศึกษา การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพและ ด้านการปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิชาการปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 134 คน จากการฝึก 6 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลน้ำเย็น โรงพยาบาลเขมรราช โรงพยาบาลชานุมาน โรงพยาบาลเชิงอิน โรงพยาบาลสิรินธร และโรงพยาบาลบุนทรริก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบประเมินคุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพและแบบประเมินการปฏิบัติงานการพยาบาล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบประเมินคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพ และแบบประเมินการปฏิบัติงานการพยาบาลประกอบด้วย ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่พยาบาลที่ฝึกปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 มีคะแนนเฉลี่ยด้านคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด เท่ากับ 3.58 รองลงมาเป็น การ ปฏิบัติการพยาบาล เท่ากับ 3.42 ครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข การพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านการปฏิบัติการพยาบาลด้านความซื่อสัตย์ ด้านความอดทน ให้อยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: คุณธรรมจริยธรรมทางการพยาบาล , การปฏิบัติการพยาบาล

Abstract

Ethics arising from self-development are considered to be correct behavior in the correct way that will affect the practice of nursing, maternal and midwifery students. This study is a descriptive research and aims to study the learning outcomes of moral behavior, professional ethics and in nursing, maternal and midwifery practice 3rd year nursing students studying Bachelor of Nursing Program Infant Maternal and Midwifery Nursing Practicum1. The subjects used were 135 people from the Faculty of Nursing Ratchathani University Academic year 2019. There are 6 training locations, namely Nam Yuen Hospital, Khemmarat Hospital, Chanuman Hospital, Khueang Nai Hospital, Sirindhorn Hospital and Buntharik Hospital. The instruments used in the study were moral, professional ethics and nursing performance evaluation forms. Which is taken from the Nursing Practice Manual, Maternity Nursing and

Midwifery 1, divided into 2 parts which were the moral and professional ethics assessment form and nursing performance evaluation form the study found that the students at nursing practice at nursing mothers and midwives had the highest mean score of 3.58, followed by 3.42. There was a suggestion for using, developing, improving behavioral ethics in nursing practice, honesty, and patience to a very good level.

Keywords: Ethics of nursing practice, Maternal Nursing Practicum

1. บทนำ

ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning outcomes) ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ NQF ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ให้ความหมายว่า หมายถึงเกณฑ์บ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ทั้งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และ/หรือ ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติและ/หรือจากการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ (Application and Responsibility) ทั้งนี้มีการกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ เป็นการมุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษา จากการเรียนรู้และเข้าร่วมฝึกปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 เป็นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลสตรีที่มีภาวะสุขภาพปกติและที่มีความไม่สุขสบาย ตั้งแต่ระยะก่อนการสมรส ระยะคลอด ระยะหลังคลอด และการดูแลทารกแรกเกิด ตลอดจนการวางแผนครอบครัว โดยใช้กระบวนการพยาบาลให้ผู้ใช้บริการสามารถดูแลตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม ให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์สนามนี้แล้ว สามารถมีความรู้ ความเข้าใจในหลักศาสนา หลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิของผู้ป่วย ตลอดจนสิทธิของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติการพยาบาล และการสร้างบรรยากาศ Communication Skills จะช่วยสนับสนุนให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ ระหว่างนักศึกษาพยาบาล พยาบาลที่เลี้ยงและอาจารย์ผู้นิเทศนักศึกษาพยาบาล ทำให้มีการพัฒนาการ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ช่วยทำให้การทำงานเป็นกลุ่ม การเขียน บันทึกข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสม ได้ตามผลลัพธ์ที่คาดหวัง อันนำมาซึ่งเกียรติยศและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ นักศึกษาพยาบาลจึงจำเป็นต้องเข้าใจสาระสำคัญในคุณธรรม จริยธรรมวิชาชีพ

จริยธรรมเป็นหลักการประพฤติที่ดีงามของบุคคลทั้งทางด้านกาย วาจา และใจ ซึ่งมีพื้นฐานมาจาก ประเพณี ค่านิยม วัฒนธรรม ศีลธรรมจรรยา และกฎหมายของบุคคลในสังคม เพื่อให้บุคคลแสดงออกในสิ่งที่ดี เหมาะสม ถูกต้องและมีหลักการ อันจะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม กลุ่มบุคคลผู้ประกอบวิชาชีพได้รวมตัวกันก่อตั้งสมาคมวิชาชีพขึ้นเพื่อยกฐานะวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับในสังคม และได้ร่วมกันสร้างจริยธรรมในวิชาชีพหรือที่เรียกกันอย่างแพร่หลายว่าจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นระเบียบข้อบังคับที่สมาชิกทุกคนในวิชาชีพต้องนำไปปฏิบัติ (วิริยา ชินวรรโณ, 2553) วิชาชีพพยาบาลได้มีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฉบับแรกปี พ.ศ. 2528 และมีการปรับปรุงในปี พ.ศ.2546 เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เทคโนโลยี และปัญหาสุขภาพที่มีความซับซ้อนมากขึ้น รวมทั้งการตื่นตัวในสิทธิมนุษยชนและความต้องการมาตรฐานของชีวิต (นฤนารถ ยืนยง, 2551) พยาบาลเป็นบุคคลที่จะต้องให้การดูแลผู้ป่วยหรือผู้รับบริการบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ผู้ป่วยหรือผู้รับบริการได้รับความปลอดภัย ซึ่งเป็นสิ่งบ่งบอกถึงคุณภาพและแนวทาง ในการควบคุมคุณภาพ (โกสุมภ์ หมู่ขจรพันธ์, 2551) วิชาชีพพยาบาลมีหลักจริยธรรมในวิชาชีพและนำมา ใช้เป็นจรรยาบรรณพยาบาล ซึ่งเป็น

มาตรฐานความประพฤติที่พยาบาลทุกคนพึงปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้พยาบาลปฏิบัติหน้าที่ด้วยความตระหนักในคุณค่าและศักดิ์ศรี ตลอดจนสิทธิมนุษยชนของผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ ช่วยควบคุมให้พยาบาลทำงานอย่างมีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้ป่วยและผู้เกี่ยวข้อง

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ภาควิชาพยาบาลมารดาทารกและการพยาบาลผดุงครรภ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี มีวัตถุประสงค์ที่จะผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีความรู้ความสามารถ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติวิชาชีพ เคารพและปกป้องสิทธิของผู้รับบริการ มีความสำนึกและรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป มีการจัดให้นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 ได้หมุนเวียนฝึกปฏิบัติงานตามแหล่งฝึกต่าง ๆ ทุกคนจะต้องผ่านการฝึกปฏิบัติงานทั้งหมด 3 แห่งในแต่ละโรงพยาบาล เนื่องจากข้อจำกัดของระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งการฝึกปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ต้องอาศัยการฝึกฝนทักษะเฉพาะทาง และมีความรู้เชิงวิชาชีพในการช่วยเหลือแพทย์ในระหว่างการตรวจครรภ์ การทำคลอด ที่มีภาวะที่มีภาวะแทรกซ้อน ดูแลหลังคลอด เพื่อให้ผู้ป่วยปลอดภัยทั้ง ในระยะตั้งครรภ์ ระยะก่อนคลอด ระยะคลอด และหลังคลอด จะต้องมีทักษะในการจัดเตรียมความสะอาด ความพร้อมของสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ให้มีคุณภาพ สามารถปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา รวมทั้ง การดูแลทารกแรกเกิด การฝึกปฏิบัติงานในห้องคลอด นักศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ จริยธรรมรวมเพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องและปลอดภัยทั้งกับผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ และตัวนักศึกษาเอง

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่นักศึกษาพยาบาลทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถปฏิบัติงานภายใต้ระเบียบวินัยได้ถูกต้อง โดยได้เรียนวิชาคุณธรรม จริยธรรม ให้ห้องเรียน ก่อนที่จะขึ้นฝึกปฏิบัติบนหอผู้ป่วย ตามโรงพยาบาลต่างๆ โดยอยู่ภายใต้การดูแลของพยาบาลพี่เลี้ยง ซึ่งอาจารย์ผู้รับผิดชอบนักศึกษาพยาบาลจะเดินทางไปทำการนิเทศร่วมกับพยาบาลพี่เลี้ยงทุกสัปดาห์ ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์พยาบาลประจำวิชาการปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 จึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพและทักษะการปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อสร้างเสริมคุณธรรม และจริยธรรม ให้กับนักศึกษาพยาบาล ตามปรัชญาของคณะพยาบาลศาสตร์ ที่ว่าปรัชญา : เป็นเลิศทางวิชาการ เป็นบัณฑิตพยาบาลที่มีคุณธรรม

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ด้านพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม และการปฏิบัติการพยาบาลในวิชาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1

3. กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดของการศึกษาครั้งนี้ ใช้แนวคิดเกี่ยวกับ National Qualifications Framework: NQF กรอบแนวทางการเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ของระดับคุณวุฒิการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษากับระดับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพซึ่งประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ (Application and Responsibility) และผลลัพธ์พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การปฏิบัติการพยาบาลด้วยความซื่อสัตย์ ความมีระเบียบวินัย ความเมตตา กรุณา ความเสียสละ และความอดทน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพและทักษะการปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่3 ที่ออกฝึกภาคการศึกษาที่ 2 ในปีการศึกษา 2562

4.1 ประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิชาการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 134 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณาจารย์หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี ได้ร่วมกันพัฒนาแบบประเมินคุณธรรมจริยธรรมแห่งวิชาชีพ โดยกำหนดเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แบบประเมินคุณธรรมจริยธรรม แบบประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล ซึ่งมีแนวคิดพื้นฐานมาจาก

1) สมรรถนะหลักของพยาบาลวิชาชีพและสมรรถนะหลักของผดุงครรภ์ชั้น1

2) จรรยาบรรณวิชาชีพพยาบาล ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจสอบเนื้อหาความชัดเจนของภาษาและพิจารณาความสอดคล้องของข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์การวัดและ ทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา เป็นรายข้อ ด้วยวิธี I-CVI และตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธี S-CVI ได้ค่าประมาณ 0.8 – 1.0 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำคะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยค่าความเชื่อมั่นที่ได้วิเคราะห์ แล้วเท่ากับ 0.89

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ชุด

แบบประเมินคุณธรรมจริยธรรม เกณฑ์การคิดคะแนนค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121-127)

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 = พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 = พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม น้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 = พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม พอใช้

ค่าเฉลี่ย 3.50- 4.49 = พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม มาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 = พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม มากที่สุด

แบบสอบถามการปฏิบัติการพยาบาล เกณฑ์การคิดคะแนนค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553:121-127)

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 = การปฏิบัติการพยาบาล น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 = การปฏิบัติการพยาบาล น้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 = การปฏิบัติการพยาบาล พอใช้

ค่าเฉลี่ย 3.50- 4.49 = การปฏิบัติการพยาบาล มาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 = การปฏิบัติการพยาบาล มากที่สุด

4.3 การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยและคณะได้ดำเนินการจัดทำเอกสาร ขออนุมัติคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งอยู่ได้รับอนุมัติ รหัสโครงการ SSL.UB 045 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2563 เป็นที่เรียบร้อยแล้วและได้ทำการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างโดยการชี้แจงในแบบสอบถาม

โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการตอบแบบสอบถามในแบบสอบถามและส่งคืนด้วยความสมัครใจ คำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับและนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม

4.4 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนการประเมินคุณธรรม จริยธรรมแห่งวิชาชีพ ในส่วนที่ออก ฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลจำนวน 6 โรงพยาบาล ได้แก่ โรงพยาบาลน้ำยืน โรงพยาบาลเขมราฐ โรงพยาบาลบุญศรีกริ โรงพยาบาลสิรินธร โรงพยาบาล ชานุมาน และโรงพยาบาลเขื่องโน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ปีการศึกษา 2562 ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 จำนวน 134 คน มาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งในการฝึกปฏิบัติงานครั้งนี้จะถูกจัดเป็น 6 กลุ่ม หมุนเวียนฝึกปฏิบัติงานตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2562 ถึงเดือนมกราคม 2563 โดยแต่ละกลุ่มจะได้รับการประเมินจากพยาบาลพี่เลี้ยงที่ผ่านการอบรมหลักสูตรพยาบาลพี่เลี้ยง ประจำในแต่ละหน่วยฝึกที่นักศึกษาผ่านการฝึกปฏิบัติงานนั้นๆ และอาจารย์นิเทศนักศึกษาพยาบาล ไม่มีส่วนร่วมในการประเมินนักศึกษาพยาบาล แต่ทำการติดตามพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมผ่านพยาบาลพี่เลี้ยง ที่เป็นลายลักษณ์อักษรและคำบอกเล่า ซึ่งอาจารย์ผู้นิเทศนักศึกษา จะเข้าพบนักศึกษาพยาบาลทุกสัปดาห์

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

1.ด้านพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ (N=134)

ตารางที่ 1 ปฏิบัติการพยาบาลด้วยความซื่อสัตย์

พฤติกรรม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1.1 พุดและปฏิบัติงานด้วยความจริงไม่ปกปิดความผิดของตนเอง	3.45	1.697	ดีมาก
1.2 ไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น	3.27	.499	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.36	1.098	ดีมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 ด้วยความซื่อสัตย์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ =3.36, SD=1.098)

ตารางที่ 2 ความมีระเบียบวินัย

พฤติกรรม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
2.1 ขึ้นฝึกปฏิบัติงานตรงเวลา	3.81	.410	มากที่สุด
2.2 ส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่กำหนด	3.39	.636	ดีมาก
2.3 นักศึกษาแต่งกายสุภาพ	3.87	.342	มากที่สุด
2.4 ไม่ทำกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงาน	3.71	.503	มากที่สุด
2.5 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	3.80	.403	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.72	0.458	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษามีความเป็นระเบียบ วินัยในการปฏิบัติงานการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.72, SD=0.458)

ตารางที่ 3 ความเมตตา กรุณา

พฤติกรรม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
3.1 เต็มใจช่วยเหลือผู้รับบริการโดยไม่แสดงท่าทีรังเกียจ	3.66	.490	มากที่สุด
3.2 แสดงความเห็นอกเห็นใจและตั้งใจรับฟังปัญหาของผู้รับบริการ	3.52	.531	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.59	0.510	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่านักศึกษาพยาบาลมีความเมตตา กรุณาในการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 3.59, SD=0.510)

ตารางที่ 4 ความเสียสละ

พฤติกรรม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
4.1 ช่วยเหลืออาสาสมัครอื่นนอกเหนือจากที่ได้รับมอบหมาย	3.69	.509	มากที่สุด
4.2 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว	3.63	.485	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.66	0.497	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความเสียสละในการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยภาพรวม และรายข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.69, SD=0.509)

ตารางที่ 5 ความอดทน

พฤติกรรม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
5.1 ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้บรรลุเป้าหมาย	3.46	.515	ดีมาก
5.2 มุ่งมั่นปฏิบัติงาน โดยไม่ย่อท้อ	3.40	.506	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.43	0.510	ดีมาก

จากตารางที่ 5 พบว่า นักศึกษาพยาบาล มีความอดทนในการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 อยู่ในระดับดีมาก ในภาพรวม และรายข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.43, SD=0.510)

ตารางที่ 6 ความสุภาพ อ่อนโยน

พฤติกรรม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
6.1 การพูด และกิริยาสุภาพ อ่อนโยน	3.77	.441	มากที่สุด
6.2 วางตนกับผู้รับบริการ อาจารย์ เพื่อนและเจ้าหน้าที่ที่มสุภาพ	3.66	.490	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.72	0.465	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า นักศึกษาพยาบาล มีความสุภาพ อ่อนโยน ในการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.72, SD=0.465)

สรุปด้านพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์
 ทั้ง 6 ด้าน (N=135) ตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาพรวม ด้านพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม

พฤติกรรม	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1.ปฏิบัติการพยาบาลด้วยความซื่อสัตย์	3.36	1.098	ดีมาก
2. ความมีระเบียบวินัย	3.72	0.458	มากที่สุด
3. ความเมตตา กรุณา	3.59	0.510	มากที่สุด
4. ความเสียสละ	3.66	0.497	มากที่สุด
5.ความอดทน	3.43	0.510	ดีมาก
6.ความสุภาพ อ่อนโยน	3.72	0.465	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.58	0.590	มากที่สุด

จากตาราง ที่ 7 พบว่า พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารกและการ
 พยาบาลผดุงครรภ์ 1 ทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.58, SD=0.590)

2. ด้านการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ มี 3 ส่วน (N=134)

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยด้านการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 ทั้ง 3 ด้าน

พฤติกรรม/การปฏิบัติ	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
1.ด้านความรู้และทักษะทางปัญญา	3.23	0.588	ดีมาก
2.ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.28	0.583	ดีมาก
3.ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.27	0.591	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.26	0.587	ดีมาก

จากตารางที่ 8. พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีพฤติกรรม/การปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการ
 ผดุงครรภ์ 1 ทั้ง 3 ด้าน โดยรวม อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.26, SD=0.587)

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนด้านการพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม กับ ผลการปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์1

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม กับ ผลการปฏิบัติการ
 พยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1

พฤติกรรม/การปฏิบัติ	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม	3.58	0.590	มากที่สุด
การปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์	3.26	0.587	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยโดยรวม	3.42	0.589	ดีมาก

จากตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษาพยาบาล มีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 โดยรวม อยู่ในระดับ ดีมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =3.42,SD=0.589)

6. การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมแห่งวิชาชีพและฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี เมื่อพิจารณาพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา เป็นการประเมินการปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีเวียง เต็งเกียรติตระกูลและกิติการนต์ ป้ายงเหลืออม (2553,หน้า 37-46) ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะจริยธรรมแห่งวิชาชีพและกฎหมายของนักศึกษาพยาบาล พบว่า คะแนนเฉลี่ยสมรรถนะคุณลักษณะทางจริยธรรมมากที่สุดรองลงมาเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ และค่าคะแนนเฉลี่ยที่น้อยที่สุดเป็นการประเมินความรับผิดชอบเชิงวิชาชีพเนื่องจากคุณลักษณะทางจริยธรรม จะประเมินในเรื่องของ ระเบียบวินัย ซึ่งได้แก่ การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบวินัยของสถาบัน รวมถึงระเบียบการลาป่วยลาจก การตรงต่อเวลาได้แก่ การขึ้นฝึกปฏิบัติงานและลงตรงตามกำหนดเวลารวมทั้ง การตรงต่อเวลาในการนัดหมาย และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามเวลาที่กำหนด ความเมตตากรุณาได้แก่ การช่วยเหลือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับบริการ ซึ่งอธิบายได้ว่า ความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ความอดทน ได้แก่ การควบคุมอารมณ์ของตนเองได้และการยอมรับอารมณ์ของผู้อื่น รวมทั้งการปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่ยากลำบากได้ เช่นการอยู่เวรดึก การทำงานหนักความซื่อสัตย์ ได้แก่ การพูดความจริง ไม่นำของผู้อื่นไปเป็นของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาต การเขียนบันทึก/ทำรายงานและเซ็นชื่อด้วยตนเอง ความเสียสละไม่เห็นแก่ตัวได้แก่ การช่วยเหลือกิจกรรมของสถาบันวิชาชีพและส่วนรวม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เอาเปรียบผู้ร่วมงานรวมทั้งผู้รับบริการนอกเหนือจากที่ได้รับมอบหมาย การมีกาลเทศะได้แก่ แต่งกายเหมาะสมกับสถานที่ เวลา โอกาส ทุกสถานการณ์รวมทั้งแสดงกิริยามารยาทเรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตนมีสัมมาคารวะในโอกาสที่เหมาะสม และสามารถแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมกับบุคคล โอกาส และวางตนกับผู้รับบริการ อาจารย์ เพื่อน และเจ้าหน้าที่ที่สัมผัสภาพ ได้ตามสถานการณ์ การมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ได้แก่การกล่าวถึงวิชาชีพในทางที่ดีปฏิบัติตามระเบียบสถาบันอย่างเต็มใจและถูกต้อง เข้าร่วมกิจกรรมของวิชาชีพด้วยความเต็มใจ รวมทั้ง การแสดงออกถึงความภูมิใจในวิชาชีพ

ผลการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 เมื่อพิจารณาพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความรู้และทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ อยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงเดือน เมฆราช จากการศึกษาเรื่องพัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลสกลนคร พบว่า พฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านการปฏิบัติการพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับดี อธิบายได้ว่า มีการปลูกฝังด้านพฤติกรรมจริยธรรม ที่พึงประสงค์ สร้างจิตสำนึกในด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพตั้งแต่พยาบาลวิชาชีพเริ่มเข้าปฏิบัติงาน

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนด้านการพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม กับ ผลการปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารก และการผดุงครรภ์ 1 พบว่า ด้านการพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่ง ด้านการปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ 1 อยู่ในระดับดีมาก อธิบายได้ว่า อาจารย์ผู้สอนรายวิชาได้มีการปลูกฝังด้านพฤติกรรมจริยธรรม ที่พึงประสงค์ สร้างจิตสำนึกในด้านคุณธรรมจริยธรรมและ

จรรยาบรรณวิชาชีพตั้งแต่ เริ่มเข้าเป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และมีการประเมินคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาพยาบาล ทุกชั้นปีและสะท้อนกลับผลการประเมินพฤติกรรมจริยธรรม แสดงให้เห็นถึงส่วนขาด และความคาดหวังของผู้รับบริการ ที่จะต้องพัฒนาให้ อาจารย์ผู้นิเทศนักศึกษาพยาบาลรับทราบเพื่อแจ้งให้ นักศึกษาพยาบาล ได้ทบทวน และปรับปรุงพฤติกรรมกรให้บริการของตนเองโดยเฉพาะประเด็นที่เป็นส่วน ขาด และเป็นความต้องการของผู้รับบริการ นอกจากนี้ กรรมการฝ่ายกิจการนักศึกษาได้มีช่องทางให้ ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็น หรือร้องเรียนถึงพฤติกรรมของนักศึกษาพยาบาลมากขึ้นทำให้นักศึกษาพยาบาล ต้องระวังในการแสดงออกถึงพฤติกรรมเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมกรบริการมากขึ้น เพราะถ้ามีการ แสดงออกถึงพฤติกรรมกรบริการไม่ดีอาจทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง และสถาบันมหาวิทยาลัยได้ นักศึกษา พยาบาลจึงได้ตระหนักในเรื่องนี้ ทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีเวียง เต็ง เกียรติตระกูลและกิริติกานต์ ป้ายงูเหลือม (2553) พบว่า นักศึกษาที่ขึ้น ฝึกปฏิบัติงานในห้องผ่าตัดโดยรวมทุก ห้องผ่าตัดมีคะแนนเฉลี่ยด้านคุณลักษณะทางจริยธรรมมากที่สุด เท่ากับ 3.73 รองลงมาเป็นการปฏิบัติตาม กฎหมายและข้อบังคับตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเท่ากับ 3.68 และความรับผิดชอบเชิงวิชาชีพเท่ากับ 3.33 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างสมรรถนะจริยธรรมแห่งวิชาชีพและกฎหมายของนักศึกษาทั้งโดยรวมและ จำแนกตามสมรรถนะย่อยทั้ง 3 สมรรถนะ พบว่า นักศึกษาที่ขึ้น ฝึกปฏิบัติงานในห้องผ่าตัดที่แตกต่างกันมี สมรรถนะจริยธรรมแห่งวิชาชีพและกฎหมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .001$

7. ข้อเสนอแนะ

กมล รอดคล้าย.(2560). กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง National qualification Frame work (Thailand NQF).สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 5-7.บริษัทพริกหวาน กราฟฟิคจำกัด : กรุงเทพฯ. <http://tqf.hu.ac.th/File/GetFile/224>

โกสุมภ์ หมู่จรรยาพันธ์, อรัญญา ขวลิท, นงนุช บุญยัง. (2551). คณะกรรมการจริยธรรมทางการแพทย์ ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารทางการแพทย์และพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยภาคใต้ *วารสารพยาบาล*,57(1-2):1-10

นฤนาท ยืนยง. (2551).พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของพยาบาลวิชาชีพ. *วารสารพยาบาล*, 57(3-4):1-12.

บุญชม ศรีสะอาด.(2553). การวิจัยเบื้องต้น.พิมพ์ครั้งที่8. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวีริยาสาสน์.

วิรยา ชินวรรโณ. (2553). จริยธรรมในวิชาชีพ [online] 2010 [cited 2010 May 11; Available from: <http://www.duangden.com/Ethics/Profession Ethics.html>

ศรีเวียง เต็งเกียรติตระกูลและกิริติกานต์ ป้ายงูเหลือม.(2553). สมรรถนะจริยธรรมแห่งวิชาชีพและกฎหมาย ของนักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานในห้องผ่าตัด *วารสารกองการพยาบาล*,37(3) : 3 -42

แสงเดือน เมฆราช.(2556). พัฒนาแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านการปฏิบัติการ พยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลสกลนคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) คณะพยาบาล ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา